

DAWNA RZECZPOSPOLITA
HISTORIA – PAMIĘĆ – DZIEDZICTWO

PROGRAM
III KONGRES
ZAGRANICZNYCH
BADACZY
DZIEJÓW
POLSKI

autor statuetki: Lech Dziewulski

KRAKÓW, 11-14 PAŹDZIERNIKA 2017

PROGRAM

III KONGRESU ZAGRANICZNYCH BADACZY DZIEJÓW POLSKI

Muzeum Narodowe w Krakowie serdecznie zaprasza uczestników Kongresu do zwiedzenia wystawy #dziedzictwo, poświęconej polskiemu dziedzictwu kulturowemu od średniowiecza po współczesność, opartej na kolekcji krakowskiego muzeum.

Wejście na wystawę dla posiadaczy identyfikatorów Kongresu bez opłat w dniach 11-14.10, w godzinach 10-18. Orowadzanie w języku polskim i angielskim w dniu 12.10 o 16.30 (zakończenie orowadzania o 17.30).

adres: Muzeum Narodowe w Krakowie, al. 3 Maja 1
(5 minut pieszo z Auditorium Maximum UJ)

DZIEŃ 1

11 PAŹDZIERNIKA 2017

Aula Duża A

13.00-20.00	REJESTRACJA UCZESTNIKÓW I GOŚCI
16.00-16.45	OTWARCIE III KONGRESU ZAGRANICZNYCH BADACZY DZIEJÓW POLSKI
16.45-17.45	WRĘCZENIE NAGRODY <i>Pro Historia Polonorum</i>
17.45-18.15	WYKŁAD INAUGURACYJNY <i>The Polish-Lithuanian Commonwealth: History, Memory, Legacy</i> Antony Polonsky
18.15-18.45	WYKŁAD INAUGURACYJNY <i>Sarmatyzm w Polsce i na Węgrzech</i> Áron Petneki

DZIEŃ 2

12 PAŹDZIERNIKA 2017

Aula Średnia A

UNIE MIĘDZYPANSTWOWE W DZIEJACH DAWNEJ RZECZYPOSPOLITEJ

MODERATORZY: **Wacław Uruszczak** i **Andrzej Zakrzewski**

- 9.00-9.20** **Marek Heleniak** (Australia)
Wybór królewicza Władysława na Cara Moskwy – niemożliwa unia
- 9.20-9.40** **Wiktor Brechunenko** (Ukraina)
Od „ojczyzny miłej” do protektora Hetmańszczyzny: obraz Rzeczypospolitej w świadomości Kozaczyzny XVII-XVIII wieku
- 9.40-10.00** **Rimvydas Petrauskas** (Litwa)
Geneza i początek unii polsko-litewskiej: czy zmiana paradygmatu we współczesnej historiografii?
- 10.00-10.30** DYSKUSJA
- 10.30-11.00** **PRZERWA KAWOWA**
- 11.00-11.20** **Vitaliy Mykhaylovskiy** (Ukraina)
Od Krewa do Lublina. Unie w ujęciu Rusi i ich prezentacja w historiografii ukraińskiej
- 11.20-11.40** **Aleksandr Musin** (Rosja)
Litewsko-polsko-nowogrodzkie zwierzchnictwo nad południowymi częściami ziemi nowogrodzkiej w XV wieku
- 11.40-12.00** **Andrzej Rachuba** (Polska)
Co zrealizowano z treści unii lubelskiej 1569 r. Wielkie Księstwo Litewskie w składzie Rzeczypospolitej
- 12.00-12.20** **Jerzy Malec** (Polska)
Od Unii Lubelskiej do Zaręczenia Wzajemnego Obojga Narodów. Z dziejów ewolucji prawnoustrojowej państwa polsko-litewskiego w XVI-XVIII wieku
- 12.20-13.00** DYSKUSJA
- 13.00-15.00** **PRZERWA OBIADOWA**
- 15.00-15.20** **Karsten Holste** (Niemcy)
Elity w okresie unii polsko-saskiej. Intensyfikacja kontaktów a retoryka odrębności
- 15.20-15.40** **Felicia Rosu** (Holandia)
Our Hungarian Neighbors: The Transylvanian Connection under Stephen Báthory, 1576-1586
- 15.40-16.00** **Robert Frost** (Wielka Brytania)
Union; Republic; State: Defining the Commonwealth of the Two Nations
- 16.00-16.30** DYSKUSJA I ZAKOŃCZENIE SESJI

Aula Średnia B

SAMORZĄDNOŚĆ – OBYWATELSKOŚĆ W DAWNEJ RZECZYPOSPOLITEJ

MODERATORZY: **Zdzisław Noga i Michał Zwierzykowski**

- 9.00-9.20** **Teresa Malinowski** (Francja/Polska)
Sejmiki Rzeczypospolitej szlacheckiej w oczach Francuzów od końca XVI do schyłku XVIII wieku
- 9.20-9.40** **Cristian Antim Bobicescu** (Rumunia)
Jeden sejmik za daleko. Uwagi wstępne w kwestii recepcji modelu ustrojowego Rzeczypospolitej w środowisku propolskich elit mołdawskich w XVII wieku
- 9.40-10.00** **Andrei Macuk** (Białoruś)
Sejmiki mścisławskie za panowania Augusta III
- 10.00-10.30** DYSKUSJA
- 10.30-11.00** PRZERWA KAWOWA
- 11.00-11.20** **Andrea Mariani** (Włochy/Polska)
Przygotowanie do życia obywatelskiego w szkołach jezuickich dawnej Rzeczypospolitej
- 11.20-11.40** **Oleksiy Vinnychenko** (Ukraina)
Regionalne struktury polityczne i samorządowe ziem ukraińskich Rzeczypospolitej w latach 1572-1668
- 11.40-12.00** **Leslie Carr-Riegel** (USA/Węgry)
Piwo i pluralizm prawny w późnośredniowiecznym Krakowie, 1300-1550
- 12.00-12.20** **Natallia Slizh** (Białoruś)
Urząd miejski grodzieński po wojnie 1654-1667 r.
- 12.20-13.00** DYSKUSJA
- 13.00-15.00** PRZERWA OBIADOWA
- 15.00-15.20** **Jürgen Heyde** (Niemcy)
Samorząd żydowski w średniowiecznej Polsce. Aspekty komunikacji transkulturowej
- 15.20-15.40** **Marian Bedrii, Roman Shandra** (Ukraina)
Sądy i sądownictwo na prawie ruskim (ukraińskim) i wołoskim we wsiach dawnej Rzeczypospolitej
- 15.40-16.00** **Walancin Holubeu** (Białoruś)
Wspólnota wiejska na ziemiach polskich i białoruskich Rzeczypospolitej w XVI-XVIII wieku: cechy ogólne i specyficzne
- 16.00-16.30** DYSKUSJA I ZAKOŃCZENIE SESJI

Aula Duża A

SARMATYZM W DAWNEJ RZECZYPOSPOLITEJ I W EUROPIE

MODERATORZY: **Piotr Borek i Stanisław Roszak**

- 9.00-9.20** **Dimitrov Dimitar Yordanov** (Bułgaria)
The Ancient Sarmatians and "Sarmatism" in Modern Eastern Europe

- 9.20-9.40 **Arvydas Pacevicius** (Litwa)
Sarmatyzm – rozumienie zjawiska w litewskiej tradycji szlacheckiej i narodowej
- 9.40-10.00 **Jörg Hackmann** (Niemcy/Polska)
Prusacy jako Sarmaci? Mity pierwotności we wczesnonowożytnych Prusach
- 10.00-10.30 DYSKUSJA
- 10.30-11.00 **PRZERWA KAWOWA**
- 11.00-11.20 **Giuseppe Cossuto** (Włochy/Rumunia)
A Political and Legitimistic Use of Sarmatism Outside of the Polish Lands: The Tatar Genealogy of Prince Dimitrie Cantemir of Moldavia
- 11.20-11.40 **Oleh Diachok** (Ukraina)
Badania nad życiem i twórczością kronikarza Aleksandra Gwagnina od połowy XX wieku (polska, ukraińska i rosyjska historiografia)
- 11.40-12.00 **Martin Faber** (Niemcy)
O zaprzeczaniu niebezpieczeństwa rozbiorów w piśmiennictwie XVIII wieku
- 12.00-12.30 DYSKUSJA
- 12.30-14.30 **PRZERWA OBIADOWA**
- 14.30-14.50 **Dmytro Vyrskyi** (Ukraina)
Recepcja sarmatyzmu w Ukrainie wczesnonowożytnej: teksty i znaczenia
- 14.50-15.10 **Miloš Řezník** (Czechy/Polska)
Sarmatyzm w wersji czeskiej
- 15.10-15.30 **Maria Barbara Topolska** (Polska)
Kulturowe dziedzictwo narodów I Rzeczypospolitej Obojga Narodów
- 15.30-16.00 DYSKUSJA I ZAKOŃCZENIE SESJI

Sala konferencyjna

WYZNANIA I KULTURY RELIGIJNE. TOLERANCJA – MIT HISTORIOGRAFICZNY CZY ELEMENT RZECZYWISTOŚCI?

MODERATORZY: **Adam Kaźmierczyk i Waldemar Kowalski**

- 9.00-9.20 **Margarita Korzo** (Rosja)
Wroga konfesja czy źródło inspiracji? O polskich źródłach piśmiennictwa prawosławnego w wieku XVII
- 9.20-9.40 **Larysa Dovga** (Ukraina)
Tolerancja jako otwartość na Innego: doświadczenie kijowskiej prawosławnej szkoły teologicznej w XVII wieku
- 9.40-10.00 **Nataliia Sinkevych** (Niemcy)
Ostatni patriota Rzeczypospolitej na Kijowskim tronie metropolitalnym – Sylwester Kossów i jego spojrzenia polityczne i wyznaniowe
- 10.00-10.30 DYSKUSJA
- 10.30-11.00 **PRZERWA KAWOWA**

- 11.00-11.20 **Tomasz Kempa** (Polska)
Tolerancja i nietolerancja wyznaniowa w Wilnie w XVI-XVII wieku
- 11.20-11.40 **Anat Vaturi** (Izrael)
Practical Toleration: Jews and Protestants in Early Modern Cracow
- 11.40-12.00 **Yvonne Kleinmann** (Niemcy)
Cooperation for the Sake of the Town: Tolerance as a Non-Topic between Catholics, Jews and Protestants in Rzeszów (17th-18th Centuries)
- 12.00-12.20 **Gershon Hundert** (Kanada)
The Frames of Reference of an Eighteenth-Century Merchant: A Case Study Based on the Writings (known and unknown) of Dov Ber Birkenthal of Bolechów (1723-1805)
- 12.20-13.00 DYSKUSJA
- 13.00-15.00 **PRZERWA OBIADOWA**
- 15.00-15.20 **Alexandr Osipian** (Ukraina)
Advenae exotici, czyli subditi fideli: dyskursy o diasporze ormiańskiej we wczesno nowożytnym Królestwie Polskim
- 15.20-15.40 **Leonid Tymoszenko** (Ukraina)
Katolicyzm i prawosławie – kultury religijne Rzeczypospolitej (okres unii brzeskiej): konflikt czy porozumienie?
- 15.40-16.00 **Richard Butterwick-Pawlikowski** (Wielka Brytania/Polska)
Dyskursy o tolerancji i nietolerancji religijnej na Sejmie Wielkim
- 16.00-16.30 DYSKUSJA I ZAKOŃCZENIE SESJI

Aula Mała

DZIEDZICTWO DAWNEJ RZECZYPOSPOLITEJ W PERSPEKTYWIE XIX WIEKU

MODERATORZY: **Kazimierz Karolczak i Krzysztof Makowski**

- 9.00-9.20 **Petr Kaleta** (Czechy)
Gminy karaimskie w XIX wieku jako dziedzictwo Rzeczypospolitej Obojga Narodów
- 9.20-9.40 **Aleksandra Kmak-Pamirska** (Polska)
Zapomniana tolerancja – dziewiętnastowieczna wizja narodu i niepodległej Polski
- 9.40-10.00 **Sayaka Kaji** (Japonia)
Pojęcie narodu i pamięć dawnej Rzeczypospolitej w manifestach politycznych z pierwszej połowy XIX wieku
- 10.00-10.20 **Siarhei Tokts** (Białoruś)
Samorząd szlachecki w guberniach białoruskich w XIX wieku
- 10.20-10.50 DYSKUSJA
- 10.50-11.20 **PRZERWA KAWOWA**

- 11.20-11.40 **Ołena Arkusza** (Ukraina)
„Oczekujecie od nas powagi wobec szlacheckiej przeszłości”? Rozważania intelektualistów ukraińskich o roli dziedzictwa Rzeczypospolitej w kształtowaniu nowoczesnego narodu ukraińskiego na przełomie XIX i XX wieku
- 11.40-12.00 **Claudia Kraft** (Niemcy)
Stworzenie kanonu historycznego przez dychotomizację. Narracje historyczne o dawniej Rzeczypospolitej i kategoria płci w XIX wieku
- 12.00-12.20 **Christoph Augustynowicz** (Austria)
Miasto Sandomierz pod panowaniem austriackim (1795-1809) jako dziedzictwo Rzeczypospolitej Obojga Narodów
- 12.20-12.40 **Domininkas Burba** (Litwa)
Wymiana elity politycznej Wielkiego Księstwa Litewskiego w latach 1795-1812
- 12.40-13.30 DYSKUSJA I ZAKOŃCZENIE SESJI
- 13.30-15.30 **PRZERWA OBIADOWA**

Aula Duża B

DZIEDZICTWO DAWNEJ RZECZYPOSPOLITEJ W MYŚLI I PRAKTYCE POLITYCZNEJ XIX-XXI WIEKU

MODERATORZY: **Jan Jacek Bruski i Łukasz Adamski**

- 9.00-9.20 **Iryna Adamska** (Ukraina)
Widmo odbudowy Rzeczypospolitej w kijowskiej publicystyce z lat 50-70 XIX wieku
- 9.20-9.40 **Andrzej Tichomirow** (Białoruś/Polska)
Wielkie Księstwo Litewskie w myśli „zachodnioruskiej” (XIX – początek XX wieku)
- 9.40-10.00 DYSKUSJA
- 10.00-10.30 **PRZERWA KAWOWA**
- 10.30-10.50 **Darius Staliūnas** (Litwa)
Idea unii jagiellońskiej na Litwie w końcu XIX-na początku XX wieku
- 10.50-11.10 **Aliaksandr Smalianczuk** (Białoruś/Polska)
„Litwa” i „Ruś” w wizji historii „krajowców” z początku XX wieku (na przykładzie tekstów Romana Skirmunta z lat 1904-1905)
- 11.10-11.30 **Monika Sipelyte** (Litwa)
Lithuanian émigrés in Switzerland during the First World War and their Alternatives to the Concept of National Lithuanian State
- 11.30-12.00 DYSKUSJA
- 12.00-14.00 **PRZERWA OBIADOWA**
- 14.00-14.20 **Jan Pisuliński** (Polska)
Koncepcje federacyjne w II Rzeczypospolitej

- 14.20-14.40 **Uładzimir Snapkouski** (Białoruś)
Białoruś w polskiej polityce wschodniej 1918-1921
- 14.40-15.00 **Aleksander Wabiszczewicz** (Białoruś)
Dziedzictwo Rzeczypospolitej w białoruskiej myśli okresu międzywojennego (1918–1939)
- 15.00-15.30 DYSKUSJA
- 15.30-16.00 **PRZERWA KAWOWA**
- 16.00-16.20 **Henryk Głębocki** (Polska)
Dziedzictwo I Rzeczypospolitej w polskiej myśli po II wojnie światowej
- 16.20-16.40 **Mariya Senych** (Ukraina)
Tradycje dawnej Rzeczypospolitej w wizji zespołu paryskiej „Kultury”
- 16.40-17.00 **Olena Betlij** (Ukraina)
Czy istnieje ukraińska polityka zachodnia wobec Polski?
- 17.00-17.30 DYSKUSJA I ZAKOŃCZENIE SESJI

Sala seminaryjna

DAWNA RZECZPOSPOLITA W POLITYCE PAMIĘCI BIAŁORUSI, ESTONII, LITWY, ŁOTWY I UKRAINY PO 1990 ROKU

MODERATORZY: **Tomasz Gąsowski, Oleg Łatyszonek i Jan Malicki**

- 9.00-9.20 **Ēriks Jēkabsons** (Łotwa)
Termin „czasy polskie” w historiografii łotewskiej: jego treść i znaczenie
- 9.20-9.40 **Aleh Dziarnovich** (Białoruś)
Dyskurs na temat Wielkiego Księstwa Litewskiego i Rzeczypospolitej we współczesnym społeczeństwie białoruskim
- 9.40-10.00 **Marian Mudryj** (Ukraina)
Obraz Pierwszej Rzeczypospolitej we współczesnej ukraińskiej historiografii oraz tzw. polityce historycznej
- 10.00-10.20 **Gábor Lagzi** (Węgry)
Obecność dziedzictwa Świętej Korony – historycznych Węgier w pamięci i tożsamości jej sąsiadów
- 10.20-11.00 DYSKUSJA
- 11.00-11.30 **PRZERWA KAWOWA**
- 11.30-11.50 **Władysław Strutyński** (Ukraina)
Elementy pamięci o I Rzeczypospolitej w polityce pamięci, jako instrumencie polityki wewnętrznej w wielonarodowościowym regionie bukowińskiego po-granicza
- 11.50-12.10 **Liubov Kozik** (Białoruś)
Rzeczpospolita Obojga Narodów w polityce pamięci Republiki Białorusi
- 12.10-12.30 **Rimantas Miknys** (Litwa)
Dawna Rzeczpospolita w polityce pamięci Litwy po 1990 roku

- 12.30-12.50** **Natalia Sindetskaja** (Estonia)
Pamięć o I Rzeczypospolitej na terenie współczesnej Estonii
- 12.50-13.30** DYSKUSJA
- 13.30-15.30** **PRZERWA OBIADOWA**
- 15.30-15.50** **Rune Brandt Larsen** (Dania/Szwecja)
Prezentacja dziedzictwa dawnej RP w podręcznikach szkolnych czterech państw sukcesyjnych (Polska, Litwa, Białoruś i Ukraina)
- 15.50-16.10** **Aliaksei Lastouski** (Białoruś)
Złoty Wiek odbudowany: Wielkie Księstwo Litewskie w białoruskiej pamięci historycznej
- 16.10-16.30** **Brendan Humphreys** (Finlandia)
Antemurale and its Absence: Messianism in the Polish-Lithuanian Commonwealth
- 16.30-17.00** DYSKUSJA I ZAKOŃCZENIE SESJI

III piętro w Auditorium Maximum

SESJA POSTEROWA

CHAIRS: **Konrad Meus, Adam Świątek**

10.00 OTWARCIE SESJI POSTEROWEJ

MODUŁ 1: POLSKA – BLISKIE I DALEKIE SĄSIEDZTWO

- 10.10-10.20** **Ivelin Ivanov** (Bułgaria)
King Władysław III, the Bulgarians and the Anti-Ottoman Crusade of 1443-1444
- 10.20-10.30** **Arthur Chubur** (Rosja)
Dimitriada in Muscovy: Through the Commonwealth to Europe. A Missed Opportunity or a First Attempt?
- 10.30-10.40** **Mariya Chernaya** (Rosja)
Rzeczpospolita i Sybir: przekazywanie impulsów kulturowych
- 10.40-10.50** **Fujiko Arai** (Japonia)
Verification of Display of Nivkh in the Asian-Russian Section of the Paris World's Fair in 1900: the Substantiation of Bronisław Piłsudski's works

MODUŁ 2: ZAGADNIENIA WYZNANIOWE NA ZIEMIACH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKO-LITEWSKIEJ

- 10.50-11.00** **Andrii Stasiuk** (Ukraina)
Franciszkanie na Rusi 1370-1430: szkic prozopograficzny
- 11.00-11.10** **Rusłan Tkaczuk** (Ukraina)
Idea reform metropolity Welamina Rutskiego w Cerkwi kijowskiej
- 11.10-11.20** **Walentyna Łoś** (Ukraina)
Interakcje wyznaniowe środowisk lokalnych na przykładzie czci oddawanej ikonom Bogurodzicy (Kijowszczyzna, Bracławszczyzna i Wołyń na przełomie XVIII i XIX wieku)
- 11.20-11.30** **Larysa Zherebtsova** (Ukraina)
Żydzi – organizatorzy służby celnej w Rzeczypospolitej

MODUŁ 3: DZIEJE POLSKICH RODÓW SZLACHECKICH

- 11.30-11.40 **Svitlana Zymnyska** (Ukraina)
Ostatni przedstawiciele rodu Wiśniowieckich i ich rola w życiu politycznym Rzeczypospolitej XVIII wieku
- 11.40-11.50 **Tatiana Kandaurova** (Rosja), **Leonid Welihowskiy** (Rosja),
Mariusz Kulik (Polska)
Echo rozbiorów Rzeczypospolitej: dynamika rozwoju społeczno-gospodarczego polskich magnatów po powstaniu listopadowym
- 11.50-12.00 **Rastislav Mačura** (Słowacja)
Ród Zamoyskich z Lubowli na tle historii północnego Spisza w XIX i XX wieku

MODUŁ 4: GALICJA I GALICJANIE W KONTEKŚCIE MONARCHII HABS-BURSKIEJ

- 12.00-12.10 **Roman Berest** (Ukraina)
The Trade Union Movement in Eastern Halychyna in the 19th Century
- 12.10-12.20 **Oksana Yatsyshyna** (Ukraina)
Galicyjscy deputowani parlamentu wiedeńskiego. Polska a ukraińska reprezentacja
- 12.30 ZAMKNIĘCIE SESJI POSTEROWEJ

Pałac Sztuki, plac Szczepański 4

- 16.00 WYSTAWA DZIEŁ ARTURA SZYKA
Pałac Sztuki przy pl. Szczepańskim 4, organizowana przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych z udziałem Sekretarza Stanu w MSZ, Jana Dziędzica

Aula Mała

- 17.30-18.30 **STATUT KALISKI BOLESŁAWA POBOŻNEGO
W ILUMINACJI ARTURA SZYKA**
MODERATOR: **Aleksander Skotnicki**

Hol główny Uniwersytetu Pedagogicznego przy ul. Podchorążych 2

- 18.00-19.00 OTWARCIE WYSTAWY PT.
Do kogo należy Polska? Propagandowe kartki pocztowe z czasów I wojny światowej
MODERATOR: **Rudolf Jaworski**

Bazylika Mariacka

- 20.00 KONCERT ORGANOWY W KOŚCIELE WNIEBOWZİĘCIA
NAJŚWIĘTSZEJ MARII PANNY – BAZYLICE MARIACKIEJ

DZIEŃ 3

13 PAŹDZIERNIKA 2017

Sala na Wydziale Prawa i Administracji UJ, ul. Krupnicza 33 a

PARLAMENTARYZM DAWNEJ RZECZYPOSPOLITEJ

MODERATORZY: **Wacław Uruszczak** i **Jolanta Choińska Mika**

- 9.00-9.20 **Jūratė Kiaupienė** (Litwa)
Parlamentaryzm w kulturze politycznej Wielkiego Księstwa Litewskiego (do połowy XVII wieku)
- 9.20-9.40 **Ramunė Šmigelskytė-Stukienė** (Litwa)
Życie parlamentarne na Litwie w ostatnich latach istnienia Rzeczypospolitej Obojga Narodów
- 9.40-10.00 **Andrei Radaman** (Białoruś)
Prawo parlamentarne Wielkiego Księstwa Litewskiego w latach 1565-1632
- 10.00-10.30 DYSKUSJA
- 10.30-11.00 **PRZERWA KAWOWA**
- 11.00-11.20 **Michał Zwierzykowski** (Polska)
Między sejmem a samorządem terytorialnym. Konsekwencje ustrojowe funkcjonowania sejmików dawnej Rzeczypospolitej
- 11.20-11.40 **Martin Faber** (Niemcy)
Co to było Liberum rumpo?
- 11.40-12.00 **Izabela Lewandowska-Malec** (Polska)
Parlamentaryzm I Rzeczypospolitej jako przejaw demokracji deliberacyjnej
- 12.00-12.30 DYSKUSJA
- 12.30-14.30 **PRZERWA OBIADOWA**
- 14.30-14.50 **Monika Konrádová** (Czechy)
Parlamentaryzm polski oczyma dyplomatów cesarskich w drugiej połowie XVII wieku
- 14.50-15.10 **Catherine McKenna** (USA)
Liberum veto i kryzys ustrojowy Rzeczypospolitej, 1661–1674
- 15.10-15.30 **Olga Morozowa** (Ukraina)
Ustrój parlamentarny Rzeczypospolitej Obojga narodów i tworzenie parlamentaryzmu na ziemiach ukraińskich
- 15.30-16.00 DYSKUSJA I ZAKOŃCZENIE SESJI

ZMIANY CYWILIZACYJNE W DAWNEJ RZECZYPOSPOLITEJ

MODERATORZY: **Bożena Popiołek i Cezary Kukło**

- 9.00-9.20 Rita Regina Trimoniene** (Litwa)
Międzynarodowa rodzina szlachecka w Wielkim Księstwie Litewskim w drugiej połowie XVI i na początku XVII wieku
- 9.20-9.40 Aliaksandr Krautsevich** (Białoruś/Polska)
Twarzą do Zachodu. Zmiana orientacji cywilizacyjnej ziem białoruskich w XIV-XVIII wieku
- 9.40-10.00 Filip Wolański** (Polska)
Kształtowanie modelu rodziny i wzorców osobowych przez kaznodziejstwo staropolskie (XVI-XVIII wieku). O trwałości i zmianie promowanych norm społecznych
- 10.00-10.30 DYSKUSJA**
- 10.30-11.00 PRZERWA KAWOWA**
- 11.00-11.20 Lynn Lubamersky** (USA)
The Radziwill Women of the 18th Century and their Management of the Family Fortune
- 11.20-11.40 Natalia Starczenko** (Ukraina)
„Sformalizowane nieformalne” albo usterki w systemie? O systemie klientelistycznym
- 11.40-12.00 Natalia Biłous** (Ukraina)
Klientela Tomasza Zamoyskiego w województwie kijowskim (w świetle korespondencji z lat 1619–1637)
- 12.00-12.30 DYSKUSJA**
- 12.30-14.30 PRZERWA OBIADOWA**
- 14.30-14.50 Olga Zabrodska** (Białoruś)
Publiczny model-portret przedstawiciela elity: dynamika zmian w poezji weselnej drugiej połowy XVI i pierwszej połowy XVII wieku
- 14.50-15.10 Bohdana Petryshak** (Ukraina)
Elity miejskie Lwowa w czasach późnośredniowiecznych i nowożytnych: kształtowanie i wymiana
- 15.10-15.30 Jiří Kubeš** (Czechy)
The transformation of the Grand Tour of Czech and Austrian Nobility in the First Half of the 18th Century: A New Recipe for Staying Powerful
- 15.30-16.00 DYSKUSJA**
- 16.00-16.30 PRZERWA KAWOWA**
- 16.30-16.50 Łukasz Wróbel** (Polska)
Szlachta inflancka i jej rola w życiu politycznym i kulturalnym Rzeczypospolitej w XVIII stuleciu
- 16.50-17.10 Tomasz Wiślicz** (Polska)
Poetyka zacofania. Główne wskaźniki historycznego wartościowania miejsca Rzeczypospolitej Obojga Narodów w cywilizacji europejskiej
- 17.30-18.00 DYSKUSJA I ZAKOŃCZENIE SESJI**

IMIGRANCY W DAWNEJ RZECZYPOSPOLITEJ

MODERATORZY: **Stefan Gąsiorowski i Jacek Wijaczka**

- 9.00-9.20** **Dovile Troskovaite** (Litwa)
Próba racjonalizacji tradycyjnych poglądów Karaimów na temat ich (i) migracji do Wielkiego Księstwa Litewskiego w średniowieczu
- 9.20-9.40** **Myroslav Voloshchuk** (Ukraina)
Podstawy formowania Dawnej Rzeczypospolitej: średniowieczny ruski pomiar. Studia prozopograficzne
- 9.40-10.00** **Oleh Dukh** (Ukraina)
Trzy pokolenia lwowskich Langiszów – Grecy/Rusini/Polacy
- 10.00-10.20** **Piruz Mnatsakanyan** (Armenia)
Migracje ormiańskie na terenie dawnej Rzeczypospolitej: ich przyczyny i kierunki oraz struktura zawodowa migrantów
- 10.20-11.00** DYSKUSJA
- 11.00-11.30** **PRZERWA KAWOWA**
- 11.30-11.50** **Jurgita Verbickiene** (Litwa)
Cases of Expulsion of Jews from the Towns of the Grand Duchy of Lithuania: Strategies of Burghers and Jews
- 11.50-12.10** **Wojciech Tygielski** (Polska)
Czy potrafimy skonstruować model kariery Włocha w XVII-wiecznej Rzeczypospolitej?
- 12.10-12.30** **Arnaud Parent** (Litwa)
The Key Role Played by French Physicians in Lithuanian Medical Science in the Last Quarter of the 18th Century
- 12.30-12.50** **Stepan Zakharkevich** (Białoruś)
Struktura i funkcjonowanie społeczności szkockiej w dawnej Rzeczypospolitej
- 12.50-13.30** DYSKUSJA I ZAKOŃCZENIE SESJI
- 13.30-15.30** **PRZERWA OBIADOWA**

Sala seminaryjna

OBRAZ EUROPY W RZECZYPOSPOLITEJ / OBRAZ RZECZYPOSPOLITEJ W EUROPIE

MODERATORZY: **Rafał Szmytka i Joanna Partyka**

- 9.00-9.20** **Anna Kalinowska** (Polska)
A kingdom differing from other of Europe... Rzeczpospolita Obojga Narodów w siedemnastowiecznych tekstach anglojęzycznych
- 9.20-9.40** **Elena Valchuk** (Białoruś)
Europa i Europejczycy na kartach Dziennika Juwenalisa Charkiewicz
- 9.40-10.00** **Aleksey Martyniuk** (Białoruś)
Spojrzenie ze Wschodu: historia Polski i Litwy w miniaturach szesnastowiecznej moskiewskiej kroniki ilustrowanej

- 10.00-10.30 DYSKUSJA
- 10.30-11.00 **PRZERWA KAWOWA**
- 11.00-11.20 **Vitaliy Mykhaylovskiy** (Ukraina)
Koniec/początek Europy na Dnieprze. Nowożytna Rzeczpospolita i Europa w recepcji mieszkańców ruskich województw XVI-XVIII wieku
- 11.20-11.40 **Vitaliy Nagirnyy** (Ukraina/Polska)
Obraz społeczeństwa Rzeczypospolitej w Latopisie hustyńskim
- 11.40-12.00 **Anna Grześkowiak-Krwawicz** (Polska)
Samotna wyspa, czy archipelag wolności? Obraz wolnych republik w dyskursie politycznym Rzeczypospolitej Obojga Narodów
- 12.00-12.20 **Aliaksandr Hrusza** (Białoruś)
Frantysk Skorina in Krakow
- 12.20-13.00 DYSKUSJA I ZAKOŃCZENIE SESJI
- 13.00-15.00 **PRZERWA OBIADOWA**

Sala konferencyjna

DAWNA RZECZPOSPOLITA WE WSPÓŁCZESNEJ LITERATURZE, TEATRZE I SZTUKACH WIZUALNYCH (1945-2017)

MODERATORZY: **Barbara Klich-Kluczevska i Katarzyna Stańczak-Wisłicz**

- 9.00-9.20 **Margreta Grigorowa** (Bułgaria)
Polskie doświadczenie historyczne a słowiańska perspektywa pisarska Europy Środkowo-Wschodniej. Historia – tradycja – biografia współczesna (Czesław Miłosz, Milan Kundera, Danilo Kiš)
- 9.20-9.40 **Boris Sokolov** (Rosja)
The Image of Historical Poland in the Soviet Union, 1922-1991
- 9.40-10.00 **Holli Levitsky** (USA)
Lithuanian Jewish Culture in the Art of David Labkovski, 1906-1991
- 10.00-10.20 **Radosław Przedpełski** (Polska/Irlandia)
Sarmato-Futurism as 'a New World, Yet Unknown to Us'. Becoming-Steppe of the Polish Neo-Avante-Garde in the Art-Work of Marek Konieczny
- 10.20-11.00 DYSKUSJA
- 11.00-11.30 **PRZERWA KAWOWA**
- 11.30-11.50 **Hanna Barvenava** (Białoruś)
Gloryfikacja Wielkiego Księstwa Litewskiego oraz Rzeczypospolitej w białoruskim teatrze i kinie
- 11.50-12.10 **Dietlind Hüchtker** (Niemcy)
Representations of Kresy and Ziemie Odzyskane in Polish Films during Socialism
- 12.10-12.30 **Joanna Orzeł** (Polska)
Kultura sarmacka czy spór o kulturę sarmacką – obraz Rzeczypospolitej Obojga Narodów w polskiej kinematografii

- 12.30-12.50 **Madeleine Brook** (Niemcy)
The Revival of Józef Ignacy Kraszewski's "Saxon Trilogy" in the German Democratic Republic
- 12.50-13.30 DYSKUSJA I ZAKOŃCZENIE SESJI
- 13.30-15.30 **PRZERWA OBIADOWA**

Międzynarodowe Centrum Kultury, Rynek Główny 25, sala „Pod Kruki”

PAMIĘĆ DZIEDZICÓW DAWNEJ RZECZYPOSPOLITEJ – WSPÓLNA CZY SKONFLIKTOWANA?

MODERATORZY: **Jacek Purchla i Beata Nykiel**

- 17.00-19.00 DYSKUSJA PANELOWA:
Alvydas Nikžentaitis (Litwa), **Robert Traba** (Polska/Niemcy),
Nelly Bekus (Wielka Brytania), **Henadz Sahanovich** (Białoruś),
Larry Wolff (USA), **Yaroslav Hrytsak** (Ukraina),
Tomasz Szubert (Polska/Austria).

Zagadnienie pamięci o dawnej Rzeczypospolitej wśród nacji, które ją konstituowały, a jednocześnie zyskały nowoczesną świadomość narodową na przełomie XIX/XX wieku, a własną państwowość w wieku XX, jest skomplikowane i słabo rozpoznane. Nie prowadzono jak dotąd na szerszą skalę badań porównawczych (zwłaszcza wspólnych i interdyscyplinarnych), zaś w historiografiach narodowych widoczny jest brak wzajemnych odniesień do punktu widzenia sąsiadów. Podstawowym zagadnieniem jest zatem zdefiniowanie, czym dla każdego z wymienionych narodów jest pamięć zbiorowa i jak zaawansowane są badania w tym zakresie w poszczególnych krajach. Jak narodowe narracje postrzegały własną historię w kontekście przynależności do dawnej Rzeczypospolitej na przestrzeni ostatnich stu lat? Jaki wpływ na to miały polityka historyczna najpierw zaborców, a następnie bloku sowieckiego? Na ile pamięć zbiorowa mimowolnych dziedziców ulegała doraźnym potrzebom politycznym i propagandowym, w jakim stopniu ma to miejsce dziś? Czy z perspektywy innej niż polska istnieje pozytywny przekaz o dawnej Rzeczypospolitej – a może jest ona wielonarodowym „dziedzictwem bez dziedziców”? Jak, w kontekście wielowiekowego współistnienia w ramach dawnej Rzeczypospolitej, poszczególne nacje zapamiętały swój bilans zysków i strat? Czy możliwe jest wyjście poza krąg dyskursu postkolonialnego i konfliktów pamięci? Jak budować wspólną pamięć o dawnej Rzeczypospolitej, która łączy, a nie dzieli, i czy jest to w ogóle możliwe?

Aula Średnia B

DZIEDZICTWO ARTYSTYCZNE DAWNEJ RZECZYPOSPOLITEJ W MUZEACH I KOLEKCJACH PAŃSTW – JEJ SPADKOBIERCÓW

MODERATORZY: **Andrzej Betlej i Andrzej Szczerski**

- 9.00-9.20 Giedre Mickunaite** (Litwa)
Words for Images: on Perceptions of 'Greek Manner' in Lithuania and Poland
- 9.20-9.40 Oksana Remeniaka** (Ukraina)
Historia wizerunków Bogurodzic Częstochowskiej i Chełmskiej jako świadectwo wspólnoty kulturalnej Polski i Ukrainy
- 9.40-10.00 Sabine Jagodzinski** (Niemcy/Polska)
Trofeum wojenne i symbol narodowy – prezentacja Turciców i Sobiescianów od XVII do XIX wieku
- 10.00-10.20 Evgenii Shinakov** (Rosja)
Martial Culture Artifacts (the Specific Type of Axes) from the Museums on the Different Directions of Military Activity of Polish-Lithuanian State of the Middle of 15th and in the Beginning of 16th Centuries
- 10.20-11.00 DYSKUSJA**
- 11.00-11.30 PRZERWA KAWOWA**
- 11.30-11.50 Olena Kozakevych** (Ukraina)
Działalność wystawiennicza i muzealna Ligi Pomocy Przemysłowej w Galicji (1903-1913)
- 11.50-12.10 Siarhej Vechar** (Białoruś)
Portrety dawnej Rzeczypospolitej ze zbiorów Narodowego Muzeum Sztuki Białorusi w Mińsku (historia kolekcji)
- 12.10-12.30 Iryna Horban** (Ukraina)
Uporządkowanie przeszłości. Polityka władz radzieckich wobec muzeów Lwowa w latach 1939-1941
- 12.30-12.50 Aleksandr Musin** (Rosja)
Dziedzictwo kulturowe Rzeczypospolitej w działalności i archiwum Cesarskiej Komisji Archeologicznej w Sankt Petersburgu
- 12.50-13.30 DYSKUSJA I ZAKOŃCZENIE SESJI**
- 13.30-15.30 PRZERWA OBIADOWA**

Aula Duża A

POLSKI ROK 1918

MODERATORZY: **Mariusz Wołos i Włodzimierz Suleja**

- 8.30-8.50 Ēriks Jēkabsons** (Łotwa)
Historyczne relacje Łotyszy i Polaków a lata 1918-1919
- 8.50-9.10 Joshua Zimmerman** (USA)
Józef Piłsudski and the Independence of Poland, November 1918. The American View

- 9.10-9.30 **Nasiman Yagublu** (Azerbejdżan)
The Activities of the Polish People and Polish Tatars in Azerbaijan in 1918
- 9.30-9.50 **Aleksiej Wasiliew** (Rosja/Polska)
Oskar Halecki w okresie odrodzenia państwa polskiego: „ramy habsburskie” polskiej pamięci
- 9.50-10.30 DYSKUSJA
- 10.30-11.00 **PRZERWA KAWOWA**
- 11.00-11.20 **Jens Boysen** (Niemcy/Polska)
Zimna wojna na pograniczu: o (prawie) niemożliwej pacyfikacji nowej granicy polsko-niemieckiej
- 11.20-11.40 **Detelina Dineva** (Bułgaria)
The Independent Polish State: A Cumulation of Factors Rather Than Just a Happy Coincidence?
- 11.40-12.00 **Luboš Švec** (Czechy)
Między Warszawą a Kownem. Konflikt polsko-litewski i jego odbicie w polityce Czechosłowacji w okresie międzywojennym
- 12.00-12.20 **Frédéric Dessberg** (Francja)
France facing the Independence of Poland: New Historiographical Approaches
- 12.20-13.00 DYSKUSJA
- 13.00-15.00 **PRZERWA OBIADOWA**
- 15.00-15.20 **Isabelle Davion** (Francja)
The French Position on the Polish Cause in 1918
- 15.20- 15.40 **Aleksander Lipatow** (Rosja)
Polska w propagandzie radzieckiej
- 15.40-16.00 **Jose Luis Orella** (Hiszpania)
Prometejczyk. Wizja Józefa Łobodowskiego w czasopiśmie „Europa Wschodnia”
- 16.00-17.00 DYSKUSJA I ZAKOŃCZENIE SESJI

Aula Średnia A

HISTORIA DAWNEJ RZECZYPOSPOLITEJ W PODRĘCZNIKACH I PRAKTYCE SZKOLNEJ

MODERATORZY: Agnieszka Chłosta-Sikorska, Joanna Wojdon i Grzegorz Urbanek

- 9.00-9.20 **Polina Verbytska** (Ukraina)
The Transformation of the Image of the Polish-Lithuanian Commonwealth in Ukrainian History Textbooks and Teaching
- 9.20-9.40 **Karel Van Nieuwenhuyse** (Belgia)
The 'first Poland' (10th – 18th century) in current Flemish history textbooks for secondary education: inclusion or exclusion in a Eurocentric curriculum?
- 9.40-10.00 **Markus Furrer** (Szwajcaria)
The Late Polish Republic in Swiss History Textbooks – Concepts, Templates and Omissions
- 10.00-10.30 DYSKUSJA
- 10.30-11.00 **PRZERWA KAWOWA**

- 11.00-11.20** **Aleksandr Khodnev** (Rosja)
The Image of the Western Neighbor: The History of the Poland in 10th-18th century in Russian History Textbooks
- 11.20-11.40** **Blažena Gracová** (Czechy)
Obraz I Rzeczypospolitej na kartach czeskich podręczników do historii
- 11.40-12.00** **Marcin Wiatr** (Niemcy)
Obraz I Rzeczypospolitej w niemieckich podręcznikach do historii
- 12.00-12.30** DYSKUSJA
- 12.30-14.30** **PRZERWA OBIADOWA**
- 14.30-14.50** **Akvilė Naudžiūnienė** (Litwa)
The Polish-Lithuanian Commonwealth and the Polish Nation as a Contradictory Subject in Lithuanian History Textbooks after Regaining Independence in 1990
- 14.50-15.10** **Adam Suchoński** (Polska)
Historia I Rzeczypospolitej w wybranych zagranicznych podręcznikach do nauczania historii
- 15.10-15.30** DYSKUSJA I ZAKOŃCZENIE SESJI

III piętro w Auditorium Maximum

SESJA POSTEROWA

MODERATORZY: **Konrad Meus, Adam Świątek**

10.00 OTWARCIE SESJI POSTEROWEJ

MODUŁ 5: SYTUACJA WEWNĘTRZNA POLSKI I JEJ POLITYKA ZAGRANICZNA W XX WIEKU

- 10.10-10.20** **Igor Kim** (Rosja)
Władze administracyjne w wyborach parlamentarnych w okresie obowiązywania konstytucji kwietniowej
- 10.20-10.30** **Bogdan Alexandru Schipor** (Rumunia)
Następstwa „Cordon Sanitaire”: nowe plany „bariery wschodniej” w Europie w późnych latach trzydziestych XX wieku
- 10.30-10.40** **Daniel Hrenciuc** (Rumunia)
Romanian-Polish Relations during the Interwar Period versus the Polish-Lithuanian Legacy in the Twentieth-Century Political Practice and Thought
- 10.40-10.50** **Mykola Genyk** (Ukraina)
Międzymorze w politycznych koncepcjach polskiej emigracji i opozycji

MODUŁ 6: MIĘDZY HISTORIOGRAFIĄ A POLITYKĄ PAMIĘCI

- 10.50-11.00** **Małgorzata Durbas** (Polska)
In memoriam. Stefan Gaber – akademik, historyk, badacz polskiego środowiska w Lunéville w okresie panowania króla Polski, księcia Lotaryngii i Baru Stanisława Leszczyńskiego
- 11.00-11.10** **Hanna Bazhenova** (Polska)
Rola dziejów Polski w formowaniu koncepcji rosyjskiej tożsamości narodowej w końcu XIX i na początku XX wieku (na podstawie prac historyków Cesarskiego Uniwersytetu Warszawskiego)

- 11.10-11.20 **Nataliya Bulyk** (Ukraina)
Ukrainian dimension of Site-Preservation Practices in the Second Polish Republic (1918-1939)
- 11.20-11.30 **Oleksandr Grytsenko** (Ukraina)
Dziedzictwo Rzeczypospolitej w polityce pamięci państwa ukraińskiego: priorytety, cele, taktyki przyswojenia
- 11.30-11.40 **Olga Brusylovska** (Ukraina)
Influence of Political Memory on External Relations. Ukrainian-Polish Case
- 11.40-11.50 **Nadiia Honcharenko** (Ukraina)
Reprezentacje dziedzictwa kulturalnego Rzeczypospolitej w ukraińskich podręcznikach do historii
- 11.50-12.00 **Władimir Kutiawin** (Rosja)
Obraz I Rzeczypospolitej we współczesnych rosyjskich podręcznikach historii
- 12.00-12.10 **Lilia Zabolotnaia** (Mołdawia)
„Problem polski” w historiografii Republiki Mołdawii przełomu XX i XXI wieku
- 12.10-12.20 **Nina Taylor-Terlecka** (Wielka Brytania)
Obraz historycznej Litwy w literaturze powojennej
- 12.30 ZAMKNIĘCIE SESJI POSTEROWEJ

Aula Mała

- 14.00-16.00 PREZENTACJA KSIĄŻKI
Gloria Carreño A., Celia Zack de Zukerman, *El Convenio Ilusorio. Refugiados Polacos de Guerra en México (1943-1947)*
Popołudnie meksykańskie z udziałem Sekretarza Stanu w MSZ Jana Dziedziczaka

DZIEŃ 4

14 PAŹDZIERNIKA 2017

Aula Średnia A

DAWNA RZECZPOSPOLITA W EUROPIE. LOKALNA ODMIENNOŚĆ CZY EUROPEJSKI FENOMEN?

MODERATORZY: **Marian Wolski i Patrice Dabrowski**

- 9.00-9.20 Tamara Bairašauskaitė** (Litwa)
Prawa i przywileje szlachty Rzeczypospolitej wzorcem dla ustawodawstwa Cesarstwa Rosyjskiego w II połowie XVIII i w początkach XIX wieku?
- 9.20-9.40 Konstantin Erusalimskiy** (Rosja)
Metafory stosowane w historiografii rosyjskiej w odniesieniu do Rzeczypospolitej Obojga Narodów na przełomie XXI wieku
- 9.40-10.00 Satoshi Koyama** (Japonia)
Obraz dawnej Rzeczypospolitej z perspektywy ostatniej japońskiej historiografii
- 10.00-10.30** DYSKUSJA
- 10.30-11.00 PRZERWA KAWOWA**
- 11.00-11.20 Robert Frost** (Wielka Brytania)
The Perfect Renaissance State. The Polish-Lithuanian Commonwealth as a Republic
- 11.20-11.40 Curtis Murphy** (USA)
De iure Polonico in Jus Teutonicum: Germanic Law and the Civic Republican Continuum in Central Europe
- 11.40-12.00 Felicia Rosu** (Holandia)
Electing Kings with All Manner of Freedom: The Polish-Lithuanian Commonwealth in Context
- 12.00-12.20 Natalia Starczenko** (Ukraina)
Legislative Initiatives of the Late 16th – Early 17th Century in the Polish-Lithuanian Commonwealth as an Attempt to Establish a Monopoly on Legitimate Violence. But Whose?
- 12.20-13.00** DYSKUSJA I ZAKOŃCZENIE SESJI

Aula Średnia B

RZECZPOSPOLITA W EUROPEJSKIEJ PAMIĘCI KULTUROWEJ I HISTORIOGRAFII

MODERATORZY: **Marcin Jarząbek i Gregor Feindt**

- 9.00-9.10 Gregor Feindt, Marcin Jarząbek**
WPROWADZENIE
- 9.10-9.30 Natalia Nowakowska** (Wielka Brytania)
Is there a Regional Memory of the Jagiellonians?
- 9.30-9.50 Simon Lewis** (Niemcy)
The Lands Between: Poland's 'Eastern Borderlands' between Nationalism and Cosmopolitanism

- 9.50-10.10 **Rüdiger Ritter** (Niemcy)
One state, Three nations: The Rzeczpospolita in the Belarusian, Lithuanian and Polish Historical Memories
- 10.10-10.40 DYSKUSJA
- 10.40-11.30 **PRZERWA KAWOWA**
- 11.30-11.50 **Dmitriy Karnaukhov** (Rosja)
Polskie renesansowe koncepcje etnogenezy „narodów ruskich” w myśli historycznej krajów Europy Środkowej i Wschodniej
- 11.50-12.10 **Miłosz Cybowski** (Polska/Wielka Brytania)
Polish History in Nineteenth Century Britain
- 12.10-12.30 **Tibor Gerencsér** (Węgry)
Przywracanie do życia minionego świata: Stefany Batory i Jan III Sobieski na Węgrzech w okresie międzywojennym w pamięci kulturowej i historiografii
- 12.30-13.00 DYSKUSJA I ZAKOŃCZENIE SESJI

Aula Mała

DAWNA RZECZPOSPOLITA: DZIEDZICTWO, KTÓRE ŁĄCZY CZY DZIELI?

MODERATORZY: **Michał Kopczyński** i **Igor Kąkolewski**

- 9.00-9.20 **Hans-Jürgen Bömelburg** (Niemcy)
Obraz dawnej Rzeczypospolitej w Królestwie Prus i historiografii pruskiej w XVIII i XIX wieku
- 9.20-9.40 **Simonas Teškevičius** (Litwa)
W poszukiwaniu modeli współczesnej tożsamości litewskich Polaków. Miejsce dawnej Rzeczypospolitej w pamięci kulturowej elit litewskich Polaków
- 9.40-10.00 **Alfredas Bumblauskas** (Litwa)
Historia Litwy: litewskie i polskie „trumny” historiograficzne
- 10.00-10.20 **Taras Hrynevych** (Ukraina)
Wpływ ideologii politycznej II Rzeczypospolitej na interpretacje historii stosunków polsko-ukraińskich w czasach państwa polsko-litewskiego
- 10.20-11.00 **PRZERWA KAWOWA**
- 11.00-11.20 **Dariusz Kołodziejczyk** (Polska)
Rzeczpospolita – wspólna czy polska wersja imperium?
- 11.20-11.40 **Alvydas Nikžentaitis** (Litwa)
Wielkie Księstwo Litewskie i Rzeczpospolita Obojga Narodów jako fundament ideowej wspólnoty Międzymorza?
- 11.40-12.30 DYSKUSJA I ZAKOŃCZENIE SESJI

Sala konferencyjna

HISTORIA I DZIEDZICTWO DAWNEJ RZECZYPOSPOLITEJ W ZAGRANICZNYCH PODRĘCZNIKACH AKADEMICKICH PANEL STUDENCKO-DOKTORANCKI

MODERATORZY: **Anna Penkała i Jarema Słowiak**

- 9.00-9.20** **Marianna Baidak, Ivanna Cherchowych** (Ukraina)
The Image of the Polish-Lithuanian Commonwealth in Ukrainian History Text-books
- 9.20-9.40** **Angel Lopez Peiro** (Hiszpania/Polska)
Rzeczpospolita Obojga Narodów w pracach hiszpańskich historyków XX i XXI wieku
- 9.40-10.00** **Chiho Fukushima, Sayaka Kaji** (Japonia)
Obraz dawnej Rzeczypospolitej w edukacji historycznej na wyższych uczelniach w Japonii
- 10.00-10.30** DYSKUSJA
- 10.30-11.00** PRZERWA KAWOWA
- 11.00-11.20** **Bharati Jagannathan** (Indie)
Poland in Indian Textbooks
- 11.20-11.40** **Jan Čermin** (Czechy)
Czeska percepcja Pierwszej Rzeczypospolitej
- 11.40-12.10** DYSKUSJA I ZAKOŃCZENIE SESJI

Aula Duża B

INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE, PROMUJĄCE I UPOWSZECHNIAJĄCE BADANIA NAD HISTORIĄ I DZIEDZICTWEM KULTUROWYM POLSKI

MODERATOR: **Marek Wilczyński**

- 9.00-9.15** **Ksenia Stanicka-Brzezicka**
Instytut im. Herdera do Badań Historycznych nad Europą Środkowo-Wschodnią
- 9.15-9.30** **Irena Ławrowska**
Fundacja European Urban Institute
- 9.30-9.45** **Bogusław Dybaś**
Stacja Naukowa Polskiej Akademii Nauk w Wiedniu
- 9.45-10.00** **Julia Röttger**
Deutsches Polen Institut Darmstadt (Niemiecki Instytut Kultury)
- 10.00-10.15** **Jan Rydel**
Polsko-Niemiecka Fundacja na Rzecz Nauki
- 10.15-10.30** **Ewa Babiarz**
Józef Pilsudski Institute of America
- 10.30-10.45** **Hubert Chudzio**
Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wypędzeń i Przesiedleń UP

- 10.45-11.00 **Przemysław Roguski**
Duetscher Akademischer Austauschdienst. (Niemiecka Centrala Wymiany Akademickiej)
- 11.00-11.15 **Piotr Setkiewicz**
Muzeum Auschwitz-Birkenau. Międzynarodowe Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście
- 11.15-11.30 **Anna Ziemlewska**
Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie
- 11.30-11.45 **Cobus Rademeyer**
Sol Plaatje University
- 11.45-12.00 **Katarzyna Jeż**
Zentrum für Interdisziplinäre Polenstudien (ZIP)
- 12.00-12.30 DYSKUSJA I ZAKOŃCZENIE SESJI

Sala seminaryjna

ROZPROSZONE ŹRÓDŁA DO DZIEJÓW DAWNEJ RZECZYPOSPOLITEJ W ZBIORACH EUROPEJSKICH ARCHIWÓW I BIBLIOTEK

MODERATORZY: **Adam Górski i Andrzej Biernat**

- 9.00-9.20 **Ferenc Sebők** (Węgry)
Research into the Historical Antecedents of Polish-Lithuanian Commonwealth
- 9.20-9.40 **Grażyna Szelągowska** (Polska)
Duńska korespondencja dyplomatyczna doby rozbiorów Rzeczypospolitej 1771-1795 w zasobach Archiwum Państwowego w Kopenhadze
- 9.40-10.00 **Jadvyga Misiūnienė** (Litwa)
Księgozbiory książąt Ogińskich w bibliotekach państwowych Litwy: Zalesie – Retów – Pługiany
- 10.00-10.30 DYSKUSJA
- 10.30-11.00 **PRZERWA KAWOWA**
- 11.00-11.20 **Hacer Topaktas** (Turcja)
Panorama dziejów Polski w tureckich i osmańskich archiwaliach
- 11.20-11.40 **Rainer Sachs** (Niemcy/Polska)
Artyści zamieszkali do roku 1945 na terenie obecnej Rzeczypospolitej z wyjątkiem historycznego obszaru Śląska w śląskich źródłach i drukach niefachowych
- 11.40-12.00 **Teresa Mackevič** (Litwa)
Zbiór rękopisów Kapituły Wileńskiej w Litewskiej Bibliotece Narodowej im. M. Mažvydasa
- 12.00-12.30 DYSKUSJA I ZAKOŃCZENIE SESJI

Aula Duża A

TADEUSZ KOŚCIUSZKO. BOHATER ŚWIATA? BOHATER POLSKI? BOHATER ZAPOMNIANY? RECEPCJA POSTACI I DZIAŁALNOŚCI TADEUSZA KOŚCIUSZKI W PRZESZŁOŚCI I DZISIAJ

MODERATORZY: **Michał Baczkowski i Kamil Ruszała**

9.00-12.00 DYSKUSJA PANELOWA

Algis Kaleda (Litwa), **Barbara Klosowicz Krzywicka** (Polska/Francja),
Michele Fanica (Francja), **Olga Gorbaczewa** (Białoruś), **Lidiya Łazurko** (Ukraina),
Vadym Adadurov (Ukraina), **Ihar Melnikau** (Białoruś), **John Radziłowski** (USA)

1. *Na ile Tadeusz Kościuszko stał się w przeszłości (XIX-XX wiek) osobą rozpoznawalną w szerszych kręgach społecznych świata (literatura, sztuki piękne, epistemologia itp.). Jakie pojęcia i treści z nim wiązano? Jak silne były próby budowania kultu postaci Kościuszki?*
2. *W jakim stopniu Tadeusz Kościuszko stał się bohaterem badań naukowych? W jaki sposób go przedstawiano i na ile wykorzystywano go do zadań bieżącej polityki?*
3. *Na ile (i czy w ogóle) Tadeusz Kościuszko jest obecny w świadomości historycznej. Czy postać Tadeusza Kościuszki budzi obecnie kontrowersje? Czy Tadeusz Kościuszko jest w stanie rozbudzić zainteresowanie i emocje współczesnego pokolenia (problemy: krytyka niewolnictwa, promocja wolności demokracji, tragiczne losy osobiste)?*

Aula Duża A

DLACZEGO W XVIII WIEKU, W ŚRODKU EUROPY, UPADŁO DUŻE PAŃSTWO – DAWNA RZECZPOSPOLITA? WOKÓŁ SPORÓW RZECZYWISTYCH I FIKCYJNYCH – POLA DYSKURSU

MODERATORZY: **Jacek Chrobaczyński i Anna Zapalec**

12.15-14.00 DYSKUSJA PANELOWA

Hans-Jürgen Bömelburg (Niemcy),
Richard Butterwick-Pawlikowski (Wielka Brytania/Polska),
Rimantas Miknys (Litwa), **Aleksiej Wasiliew** (Rosja/Polska),
Leonid Zaszkilniak (Ukraina)

Zakładamy, że panel kończący obrady III Kongresu Zagranicznych Badaczy Dziejów Polski powinien być esencją kontekstu historycznego, problemu ciągłości i zmiany w procesie historycznym, a także współczesnego spojrzenia na dawną Rzeczpospolitą i przyczyny jej upadku. Główni paneliści powinni wyznaczyć problemy i hierarchie, wskazać kontrowersje i zróżnicowane perspektywy spojrzenia (kontekst polsko-polski, spojrzenie sąsiadów, szerzej – także perspektywę europejską). Podjąć też próbę odpowiedzi na pytanie: co z tego dyskursu wynika dla współczesnych.

Uważamy, że ważne będą też sugestie płynące z dyskusji prowadzonych we wszystkich panelach przewidzianych programem Kongresu.

Do udziału w obradach i do dyskusji zapraszamy wszystkich zainteresowanych problematyką.

14.00-14.40 WRĘCZENIE NAGRODY IM. WACŁAWA FELCZAKA
I HENRYKA WERESZYCKIEGO

14.40-15.00 WRĘCZENIE NAGRODY PTH IM. STANISŁAWA HERBSTA

15.00 PODSUMOWANIE I ZAKOŃCZENIE
III KONGRESU ZAGRANICZNYCH BADACZY DZIEJÓW POLSKI